

Sárospataki

Ifjúsági Közlöny

Főszerkesztő:

Stunda István

Társszerkesztők:

Kósa Szabó Pál és Illyés Bertalan

Felelős szerkesztő:

Kriston Antal

TARTALOM:

Kultura és háború. — Kiss Géza:
Honvéd volt mindakettő. — Mácsay
Károly: Ének a végekről (vers). —
Kukoró Ferenc: Egy falú és két
lakosa. — Keled Gyula: Strypának
árja zúg... (vers). — Kriston A.:
Panama úr históriája. — Szabó An-
dor: A legáció története (1.). —
Kriston A.: Karácsonyi ajándék (vers).
— Kriston A.: Az ablak alatt. —
Tarkaságok. — Egyleti élet — Hírek.
— Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Kiadóhivatali főnök: Halász Ernő. — Kiadja: a „Főiskolai Ifjúsági Egyesület”.

Megjelenik július és
augusztus kivételé-
vel havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sárospatak. Kollégium.

Előfizetés

egész évre 5 kor.

Koméniusz

mozgószínház Sárospatakon.

Tökéletes, szolid képek több világhírű cégtől Gyönyörű vidékek, állatfajok, ipari telepek, természeti szépségek ismertetése minden előadáskor.

Kitünő előadások!!

Minden 2 ik vasárnap 2 előadás. D. u. 4—6-ig és 8—10-ig. Belépti díjak: Zártszék 1-60 K. I-ső hely 1-30 K. II. hely 1 Kor. III. hely 70 fillér. Főiskolai, tanítóképezdei ifjak jegyei egy hellyel magasabbra érvényesek. Gyermek 10 éven alul 10 fillér. AZ IGAZGATÓSÁG.

Leghírnevesebb vendéglő Sárospatakon

„Vadászkürt“

mely a mai modern igényeket teljesen kielégíti.

Izléses vendéghelyiség. Kitünő saját termésű borok. Kényelmes szállodai szobák. A legpontosabb, legelőzékenyebb kiszolgálás.

Tulajdonos:

Freifeld Ferenc.

HUNGARIA

mosó s vegytisztító intézet Sárospatakon.

Van szerencsém a m. t. közönséget értesíteni, hogy a Rákóczi-utcaán a mai kornak teljesen megfelelő

vegytisztító intézetet

letesítettem. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. férfi- és női ruhák, keztük, függönyök, szalagok, csipkék, nyakkendők és fehérneműek tisztítását. Kelme és ruhafestést minden színre elvállalok. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradok tisztelettel

NEUMANN MÓR

mosó és vegytisztító intézete.
Gallérok 7 nap alatt készülnek. Szőrmetisztítás.

Alapítattott 1890.

Alapítattott 1890.

Spitz Antal

óras- és ékszerész, Sárospatak.

Ajánlja dús raktárát mindennemű ókszerek, nászajándékok és elsőrendű zsebórák beszerzésére. — A nemes tanuló-ifjúságnak, lelkes, tanító uraknak árfelemelés nélkül előnyös részletfizetésre is.

Vidékre a legnagyobb készséggel választékokat küldök. Javítások a legpontosabban eszközöltnék. Kitünő viliani elemünk van!

Olvasóimhoz.

„Ami késik, nem mulik.“ Ugye már-már azt hívéd, kedves Olvasóm, hogy rácsáfolok emez arany igazságra. Méltán, mert sokat kés-tem, miért szerető elnézésed kérem. Ne kárhoztasd ezért lelkemnek szülőjét (szerkesztőség), sem testem alkotóját (nyomda) inkább ez utóbbi munkaerejének gyengítőjét: a háborút. Midőn továbbra is istápoló szerelmedet kérem, egy-szersmind örömmel tudatom: Nagy a reményem, hogy a gyengült munkaerő dacára is a jövőben időnkint pontosan kopogok be hozzád.

Tisztelettel a:

Közlöny.

Kedves elő nem fizetett Előfizető!

Az öreg diák olykor-olykor így szólítja meg kenyerespajtását:

— Szervusz! Kis Komám! Lenne hozzád egy bizalmas szavam, — s elkezd neki kurizálni.

A koma már előre tudja, hogy mi lesz a nóta vége? Az öreg diák pénzinségben szenved.

Nos! Kedves Cimzett! Nekem is lenne hozzád egy bizalmas szavam.

Tisztelettel a:

Közlöny.

Sárospataki

Ifjusági Közlöny

XXXIII. évfolyam. 2—3. szám. 1916. november—december.

Főszerkesztő:
Stunda István

Társzerkesztők:
Kósa Szabó Pál és Illyés Bertalan

Felelős szerkesztő
Kriston Antal

KULTURA ÉS HÁBORÚ.

A világháború már jó mélyen benne van a harmadik esztendejében s ez alatt az idő alatt pipaszó mellett, kisebb nagyobb redakcióban akarva — nem akarva ez a két szó: kultura és háború, annyiszor találkozott már, hogy szinte megszoktuk egymás mellett. S úgy is van ez! Háború és kultura, mindakettő egyszerre, egymás mellett végzi a munkáját. Ahová a ma embere lép — ha karddal is — ott megjelenik a kultura is. A kultura tehát nem költözött el, hanem folytatja a maga munkáját. Ránézve nincs háború s nincs béke. Ő örökké nyugtalan és tevékeny. Hasonlítható az orvoshoz, akinek hivatása az örök gyógyítás. A háború a kulturára nézve csak azt jelenti, hogy egyszerre hihetetlenül megszokasodnak a feladatok; nagy hiány áll be az eszközökben, csaknem beköszön az általános roskadás. A kultura ilyenkor végsőkig feszíti izmait és szolgálatába állítja a türelmet, a fegyelmezettséget, a lemondást, a küzdelmet, megoldja feladatait és aztán koszorút helyez az ember homlokára, mondván: ember győztél!

A béke? Ez az ellenkezőjét jelenti a háborúnak. A kulturának mindegy! Ő a háborúban sem merülhet ki, sőt inkább ott erősödik meg; erői ki nem fogynak és soha

meg nem törnek, legfeljebb csökkennek. A békében is feszül a kultura. Ugy, hogy róla szinte azt lehet mondani, hogy állandó feszültségben van. A háborúban inkább, mint a békében. *A kultura független a békétől és független a háborútól!* Először kétségbeesve, ámulásunkból felocsudva álmos, meredt szemmel kerestük, kérdeztük, a kulturát. Ebből az a tanuság, hogy a békében nem ismertük őt eléggé. Talán ma sem ismerjük jól — legközelebb ki is szállunk erre az ismeretlen területre — mert nem a kulturát kell vala keresnünk, mikor a háború megindult, hanem az embert s hagytuk volna a kulturát csendben, békében, sőt tőle vártunk volna mindent, nem embertől s ma mennyivel kevesebb csalódás nyomná a keblünket?!

Kultura van még a lövészárkokban is. Óasszonyosága felettébb buzgólkodik, hogy pótolja a sok anya, feleség, testvér stb. kezejóságát, de tessék keresni embert, pl. az angol diplomaták között! Avagy tessék megkeresni és felmutatni az összemberiség jóságának, tehát kulturvoltának az eredőjét s azt tetszik látni, hogy a rossz eredője nagyobb s legyőzi a jó eredőjét. Ne a kulturára tessék szegezni villámtekintetét, sokkal inkább az emberre, aki bennem is megtalálható, hogy ne kelljen a szomszédba menni érte. Legközelebb tovább megyünk egy lépéssel.

HONVÉD VOLT MINDAKETTŐ.

Irta: KISS GÉZA.

Seholse láttam én olyan szépvizű folyót, mint Felsőborsodban a Boldva. Annak mindég zöld a színe. Csak alkonyatkor nem. Ilyenkor az áldozó nap beléhullatja minden aranyát és olyan lesz a bokrok közül kicsillanó keskeny víztükör, mint valami hajladozó aranyszál egy mesebeli királylány zöld selyem uszályán. Aki megszereti ezt a vizet, nem tud tőle szabadulni. A falubeli gyerekek is ott lubickolnak benne napestig. Mellette a rét, felette az erdő, — nehagyj Isten hazavárni őket a nagy mulatságból. Persze nem lehet kivétel a többi közül a tisztelendő úr fiacskája sem, a kis Kécskey Ferkó. Pedig a próféta szakállú nagyapó már nem győzi várni. Ennek a galambösz fejű, kedves öreg úrnak az unokája a szemefénye. A Ferkó!

— Csak jönne már a szentem!

Máskor fel se tűnt volna neki, hogy az „inaska“ még nincs idehaza, de máma valami nehéz megérzés veri nyugbe a szívét, hogy induljon az unokája elébe.

Neki is ered a kert alól a Boldva felé sikamló réti ösvénynek. Lombos fehér szakállá úgy világít bele a színes messzeségbe, mint valami békelobogó, mellyel a vénség integet a közelgő halál felé.

Megis ösmeri a réten futkosó unokája íziben és kigyúlt arccal szalad elébe, otthagya játszópajtásait. Mi tagadás? a nagyapó szívének kimondhatatlanul jól esett ez a kis csapodárság. Jól esett neki, hogy Ferkó nem szánja otthagyni érte a mulatságot, mikor pedig a legjavában áll.

— Nagyapuka is kijött játszani, igaz e? — lihegi a futásban elfulladt kisfiu az öreg úr kezére csimpaszkodva.

— Nem én, gyermekem. Inkább azért jöttem, hogy téged is hazavigyelek már. Hiszen már a napocska is ráhajtja a fejét a Bükk vállára; látod-e milyen álmos?

— Pedig ő nem is játszott honvédkét — jegyzi meg Ferke őszinte sajnálkozással.

— Mit te, honvédkét? Hát tudod te mi az a honvéd? — kap bele a fiú szavába a megrokkant dalia.

— Tudom, hát! Hiszen nagyapa is az volt, — vágja ki büszkén a legényke

— Ej, ej, hát kitől tudod te azt? Hiszen én talán sohase beszéltem neked erről, — mondja nagyapó elkomolyodva.

— De beszélt anyuka! Meg mindenki. Hiszen nagyapukát úgy emlegetik a faluba: öreg negyvennyolcas. A tanító úr is azt mondta a minap az iskolában, mikor azt magyarázta, hogy a családtagokat szeretni kell, hogy nekem százszorta jobban kell szeretni a nagyapámat, mint más gyerekek, mert az én nagyapám honvéd volt negyvennyolcban!

Az öreg honvédet mélyen meghatotta az unokája valamása. Ő szándékosan nem emlegette előtte katona dolgait. Félt, hogy a zsenge értelmű gyermek nem értené meg, vagy félreértené. Azt hinné: — tündérmese De úgy látszik a kis fiúban már felébredt a tisztelet a nagy dolgok iránt. Mutatja, hogy maga is honvéd akar lenni, ha mindjárt játékból is.

Ferke meg nem tudta mire vélni a nagyapja hirtelen hallgatagságát. Éppen kapóra jött neki, hogy amint a gyepen futó ösvényről kiértek a falu felé kanyargó országútra, a meglepetés kiáltásával mutasson az égre:

— Né, nagyapuka! ott repül az egyes szám.

Vadlúd csapat húzott a délvidék felé.

A vén honvéd erre lekapta kalpagját és elkezdte lengetni a sebesen igyekvő vándor sereg felé:

— Isten veletek búcsúzó madarak. Mondjátok meg majd odalent a *torinói* rabnak, hogy tiszteletét küldi Kécskey Ferenc hadnagy a kilencedik zászlóaljából! . . . és nagyot, mélyet sóhajtott, a szemétől pedig meleg könnyecsek kezdtek permetezni.

A kis Ferkó sohase látott még ilyet. Ő is levette a kalapkáját, de a szemét nem tudta levenni a nagyapjáról, aki csak nézett, nézett a tűnő csapat után. Az pedig csak szállt, szállt méla szárnyalással és vitte egy öreg honvéd utolsó üdvözlését a nemzet édes apjának.

Aztán tovább haladt idősebb Kécskey Ferenc, kezén vezetve az ifjabb Kécskey Ferencet. Olyan csodálónivalóan

szépek voltak, amint így egymás mellett mendegéltek. Az aggastyán szeme tele merengő borongással, meghatott emlékezéssel. a kis fiú szeme tele tudakozó vággyal, tudni akaró kíváncsisággal. És a kezök össze volt fogva. Mintha két külön életű nemzedék határolódott volna össze öbennök. Vagy mintha a tegnap összeölelkezett volna a holnappal.

Ferke nem tudott betelni az imént látott jelenettel.

— Nagyapa . . . — szólalt meg bátortalanul — kinek tetszett a tiszteletét küldeni a vadlibákkal?

— Kossuth Lajosnak, gyermekem, Olaszországba.

— Ugye annak a magas bácsinak, akinek a képe ott függ a nagyapa ágya felett?

— Annak fiacskám, annak. Bizony már ő is fehér hajú lett azóta.

— De hát a vadlibák megmondják-e neki, hogy nagyapuka tiszteltette?

— Megmondják, lelkem, bizonyosan meg. A hangjukat bizonyosan meghallja. Ő is megsóhajt minden vándormadár csapatot, amelyik a magyar földről arrafelé száll. Tudja, hogy gondolnak rá a honvédei. És ilyenkor ő is hazagondol mireánk . . .

— De hát akkor miért nem jön haza?

— Hej, fiacskám, nehéz sora van annak. Ő már megmarad holta napjáig bujdosónak.

Ferkó eltűnődött ezen egy kis ideig, aztán tovább fagatódzott:

— Nagyapó is volt bujdosó?

— Voltam bizony. Mindnyájan azok lettünk, mikor a világosi mezőn kihullott a kezünkből a fegyver.

— Nagyapa merre bújdósott? — tudakolta a fiucska.

— Hej fiam, csak a jó Isten tudná azt megmondani. De sokszor kerülhettem volna zsandárkézre, ha őneki nem lett volna rám gondja. Egyszer már igazán azt hittem, nincs menekvés, de a jó Isten akkor is küldött szabadítót egy tót fuvaros képében. Lent történt a Nagyalföldön valahol. Éppen egy falu felé akarok bekanyarodni, hát látom, --- szerencsére már jó messziről — hogy jön velem szembe két zsandár. Arra már nem volt érkezésem, hogy letérjek az útról, mert észrevettek volna. Nem tehettem egyebet,

minthogy az út mentén az árokban próbáltam meglapúlni. Egyszer csak nagyot dobban a szívem. Egy tót szekér jön arra megrakva abronccsal. Intek az atyáinak, az egyszeribe megismerte rajtam: mifajta vagyok. Avval kapja magát s mintha a lovak megbokrosodtak volna valamitől, nekihajtja a szekeret az ároknak. A sok abroncs mind legurult róla. Én hátulról hirtelen felkapaszkodtam a szekérderékba, ő meg betemetett az ócska vassal. Ugy lapóngtam a szekér alján egész Miskolcig a becsületes tót jóvoltából.

— Szegény nagyapa! — tört ki a szájalom Ferkóból és féltőn szorongatta kis kezeivel a hajdani bujdosó eres öreg kezét.

— Óh, édes gyermekem, ez még csak egy körömfeketényi ahoz a tenger szenvedéshez képest, amit a hazáért kell szenvednünk. Isten őrizzen téged olyan időktől. De azt tanúld meg, lelkem Ferikém, hogy ha száz életünk volna is, mind a százat örömet kellene oda adnunk a Hazáért.

Észre se vették a tanulságos beszélgetés közben, hogy már hazaértek.

Ferikének ezen az estén sehogysem akart szemére jönni az álom. Nem nyughatott, míg a nagyapó oda nem ült az ágya szélére és el nem beszélt még egy párat azokból a csodaszép történetekből, melyeknek széprégre a tündérmesék közt sem akad párja.

Reggel pedig, mihelyt felébredt, első dolga volt be-szaladni a nagyapjához. Hátha jutna még eszébe valami, amit tegnap el nem mondott!

Csak hogy nagyapuka nem ébredt fel.

A szeme szépen le volt hunyva. A két keze össze-téve a mellén, mintha imádkoznék. Olyan mélységesen aludt, hogy *nem is lélegzett*. De az arca mintha mosolygott volna. Ferikének eszébe jutott, hogy milyen szomorú volt ez az arc tegnap, mikor a vadludak után nézett. Most talán azért mosolyog olyan szépen, mert ott jár álmában Kossuth Lajosnál.

Ferkónak annyira tetszett a nagyapó mosolygó arca, hogy nem bírta ellenállni a szívéből fölkiáltó vágyának és elkezdte a homlokát simogatni. Amint azonban hozzá-

ért forró kis ujjá ahoz a gyönyörű fényes homlokhoz, olyan fagyosnak érezte, hogy a megrémült kisfiú halálraijedten felsikoltott.

És Kécskey Ferenc, kilencedik zászlóaljbelli honvédhadnagy nem ébredt fel az unokája sikoltására. Nyugodtan aludt tovább, mintha biztosan tudná, hogy az unokája nem felejtí el soha többé azt, amit utolsó estéjén mondott el neki a nagyapja . . .

(Folyt. köv.)

ÉNEK A VÉGEKRŐL.

Hahó! hangosak a decemberi esték,
Meghalt hónapok bús során túl a

végeken élünk.

Hahó! a mosolyunk hiába keresték.
Haldoklik a ma. kopogtat a holnap

új ellenségünk.

Végbeli vitézek! Őrt a kapukhoz!
Ellenünk új napok új hada száll
Ez a végbeli élet,
A holnapután ki tudja, hogy mit hoz?
Hangos a magyar végbeli élet.
Fegyverre vitézek!

Pajtásom, hegedős, a kezed a húrra!
Haj, magyar végeken olcsó lett az élet,
Bajtárs lett a nóta
Hej de rég öleltem feleségem, fiam
Nagyra nőtt azóta.

Hegedős pajtásom . . . . búm magamba

ásom.

Tegnapi bánatok . . . . holnapok bús dalát
A decemberi végen.
Köznapi robotok újulását várom
Csillagfordulását békésebb időknek
A magyar égen.

[Ne nézd a holnapot, ne nézd a jövődöt,
Jó szándékkal kívánj boldog új

esztendőtl!]

Sárospatak.

Mácsay Károly,
áll. tanítóképzői tanár.

EGY FALU ÉS KÉT LAKOSA

Irta : KUKORÓ FERENC.

Hosszú léptekkel siettem az illatos erdő oldalán, hogy beérjek a már nem messze levő faluba. Késő délután volt s a nap mégis erősen öntötte melegét; vagy talán csak én éreztem ezt így, mert dél óta mindig kívántam a vizet s útamban sehol sem találtam forrást.

Mikor a faluba értem, szokatlannak tünt fel, hogy faldosó komondorok nem kísérettek a poros út közepén hangos ugatással. Kis falucska volt, mindössze ötven hatvan fehérre meszelt ház nézett szembe egymással, mindenik búsan hirdetve, hogy *ápoló gazdája elköltözött rég belőle*. Meghalt? A kis templomhoz érve, örömmel pillantottam meg egy kristályvizű patakot, mely kigyózva szaladt ki a falut védő gyümölcsös tető aljából. Gyorsan haladtam a patak mentén, hogy forrásához jutva, melyet a közelben sejtettem, legalább szomjúságomat csilapítsam, mert már az éhség is gyötörni kezdett.

— Isten áldja meg a jó útban járó embert! — köszöntött a patakmenti bokrok közül az első emberi hang, mit e faluban hallottam.

— Isten áldjon mindnyájunkat! — szóltam vissza, miközben a bokrok közül egy sovány, hajlott hátú, öreg öreg közeledett felém; reszkető kezét még a patak mási oldaláról nyújtva kézszorítás végett, hogy a találkozásnál kötött barátságunk annál szilárdabb legyen, meg talán azért is, hogy segítségére legyek a kis patakon való átkelésben, véteknek tartván annak vizét esetleges ügyetlensége által felzavarni. Miközben nehéz lábait áthúzta a habtalan meder felett, e szavakat mondotta, szíve mélyéből adva hozzám az érzést: — Kényköves esővel verjen minden muszkát! — s anélkül, hogy valamit szólhattam volna, megeredt az öreg szája, mint a kigyózó patak tiszta vize: — Hej, de fáj nekem uracskám, hogy ily napokra kellett virradnunk. Az az istentelen gonosz portéka valami ágyúgolyó félet küldött nekünk köszöntőnek, oszt' itt esett le a falu másik végén, oszt' itt meg annyira megijedtek, hogy itt hagyták mind a falut, mer' hát mán készültek is elmenni, hogy itt hallgatták a püfögtetést. Amit tudtak, el-

vitték magukkal . . . Én meg már igen hazafele járok . . . hát én bizon' csak nem akarok más vidéken meghalni, mer' hát én ebbe' a faluba' láttam meg az isten szép napját . . . legyen áldva érte — zsíros kalapját megemeli fején és tovább folytatja — oszt' a falut meg kikerülte eddig a fene portéka, mer' hát rettegnek azok a mi bakáinktól . . . Hej! édes uram, ott van köztük az én két szép fiam is, a jányom meg az urát sirdogálja, mer' hát ki tudja, látja-e valamikor ezen a világon . . . — Az öreg szeme fényesebbé lett, de könyü nem esett ki belőle. Görccsös újjaival fehér szakállát megsimítja és az előbbinél gyengébb hangon kérdezi: Hát édes uramat miféle útban vezérli az Isten szent kegyelme?

A kérdésre már régen vártam, gondolva, hogy így legalább a forráshoz közeledhetünk a beszélgetés közben; meg aztán a lábaimat is jól esett volna megpihentetni; nem késlekedtem tehát feleletemmel.

— Mindenek előtt egy kis vizet akarok a forrásból inni, talán ballaghatnánk lassan arra felé . . .

— Nagyon jó víz, tán azér', mer' a temető alól folyik. Az én apám — nyugtassa az isten, mindig azt mondta sógornak mikor hozzánk eljött, hogy az a legjobb víz, amely a csontok alól folyik.

Az öreg most elengedte kezemet, melyet a találkozás óta fogva tartott s indult velem együtt szembe a patak folyásával.

A kikövezett fehér úton nem sokáig kellett haladnunk, amikor egy kanyarúlatnál elfordulva megpillantottam egy körülbelül húsz négyzetméter területen nyugvó, vastag tölgy deszkából készült víztartó medencét, hol a falu népe szokta itatni boldogabb időben lovait és szarvasmarháit. A medence a domb oldalon levő forrásból kapja vizét egy föléje vezetett csatorna közvetítésével s a fölösleget a kis pataknak öntözi. A víz locogása felvidített s amikor a csatorna végén lezuhanó friss, tiszta folyadékból jóízűen ittam, megkönnyebbülve éreztem magam s kívántam megnézni a bugyogó forrást is, mely fiatal akácfákkal van körülvéve, amelyek még nem dicsekedtek illatos virágaikkal . . . Az öreg nem jött fel velem. Lábai már pihenve is

fáradtak. Leült a medence oldalára, kalapját kezébe véve lehajtotta fejét s hallgatta a víz locsogását . . .

A forrást megtekintve, a sűrű bokrokon átgázolva, néhány lépéssel feljebb mentem a domb oldalon, hogy beláthassak a faluba, el messzire . . . A nap kipirult arccal mosolygott a tájra. Búcsúzni készült . . . A fülemile szomorú dalt énekelt . . . A szilvafa virágok megrezzentek, hogy hallatszott a szokatlan fájó hang . . . Fejem felett egy veréb surrant el szótlanul. Szememmel kísértem a kis állatot, míg a temető fekete fáihoz ért, honnan elriadva, másfelé vette útját. Egy kis lánynak suttogó lágy hangja ijesztette meg . . . Sietve mentem a frissen hantolt sárga sírdombhoz, amint a kis lányt észrevettem. *Hogy kerül e gyermek ez élettelen életbe?* . . . Vajjon tudja-e az öreg, hogy ő is itt van a falu közelében? . . . Eféle gondolatok zaklattak, míg a gyermekhez értem.

— *Ki vagy te kis lányka, mit keresel itt?* — kérdezem tőle kíváncsian, gyöngéd hangon? Fel akart állani, de nem tudott elszakadni a sírhanttól, rám akart tekinteni, de fejét mindig lefelé hajtotta valami különös érzés, vágy, mely szerette volna őt levinni, mélyebbre . . . be a föld belsejébe . . .

Leültem a sírhant mellé, szembe a kis gyermekkel

— Ilonkának hívott édes anyám, míg élt. Ilonkának szólított édes apám, míg itthon volt . . . Édes apámat már rég nem láttam, jó anyám négy hete nem ölelget . . . nem csókol már . . . A falut néhány nappal ezelőtt itt hagyták mind az emberek, féltek a muszkától, elvitték mindenőket . . . Csak Kerekes Jani bácsi maradt még a faluban, mert ő már öreg nagyon, meg én sem mentem . . . minek menjek? . . . édes anyám itt van a föld alatt . . . Ki fogja sírját gondozni, ha én elmegyek? . . . Ki fogja a virágokat minden nap megöntözni, ha én itt hagyom . . . Meg aztán édes apám is hol keresne engem, ha elmegyek házunkból? . . . De kivel is mennék . . . Ki gondolna én velem, mikor az egész falu népének meg van a maga baja? . . .

Nem tudott többet szólni; a könnyei elfojtották . . . Vigasztalásra nem találtam szavakat. Meghatott az okos gyermek keserű beszéde. Sirattam én is az árvaságát . . .

A nap még mindig a hegy mögött állt . . . Érezte ő is a kis Ilonka fájdalmát. Nem tudott elválni a szomorú tájtól; csak mikor a síró lányka könyes szemeit vetette rá, nem tudta a fájó nézést kiállani, leereszkedett lassan a sziklás hegyek mögé, maga után húzva arany sugarait . . .

Mikor tekintetem levettem az eltávozott napról, az öreg Jani bácsit is ott láttam a sárgúlt göröngy mellett . . . Nem bírt lenn várni a forrásnál s felkapaszkodott ő is a parton . . . itt könyezett velünk együtt . . .

Az alkony már a földre lopódzott. A békák zenéje is hallatszott a falu melletti rétségről . . . Fejünk felett egy pacsirta trillázott panaszosan . . . Szótlanul fogtuk meg az Ilonka kezét s mentünk az üres faluba . . . Utunkon a pacsirta kísért gyászos hangjával . . .

Az Ilonka házukba mentünk, mert a kulcsot ő vette elő s nyitotta ki az ajtót . . . Bezárta szegény mikor a temetőre ment, mintha a faluban még ott lettek volna a lakosok. A szobácskában minden rendben volt . . . A nagy tükör alatt két fénykép függött a fehér falon, friss virágkoszorúba foglalva.

Táskámból étellel kínáltam mindkettőjüket s keveset fogyasztottak is belőle. Én már nem voltam éhes . . .

Vacsora után Ilonka megvetette a két dunnás ágyat s kihúzta magának is a kerek nyoszolyát. Lefeküdtünk.

A sötétben suttogó hangot hallottam. Jani bácsi is, Ilonka is imádkozott . . .

En nem tudtam gondolataimtól imádkozni, csak annyit kértem a mindenhatótól, hogy hallgassa meg a két árva igaz imádságát . . .

STRYPÁNAK ÁRJA ZÚG . . . .

1.

Halk, — havas a mező,
Mint fehér temető.
Messze, messze vágyom.
. . . Édes virágszálom . . .
Halvány, ködös a táj.
A lelkem érted fáj . . .

Strypának árja zúg . . .
Szemembe könnycsepp fut.
Nem nyílik itt virág,
Csak piros vérvirág . . .
Vérrózsák a havon . . .
Halálos tavaszon . . .

2.

A csókod . . . a szemed . . .
Régen volt . . . elveszett . . .
Fekete holló száll:
Fekete a határ . . .
Temetgetni járok
Régen letűnt álmot . . .

Strypának árja zúg . . .
Szemembe könnycsepp fut.
Nem nyílik itt virág,
Csak piros vérvirág . . .
Vérrózsák a havon . . .
Halálos tavaszon.

3.

Piros az én vérem.
Piros a fehéren . . .
Májusi orgonák.
Elszáradt violák . . .

Szőke, arany hajad . . .
 Hogy meghalt a szavad . . .

Strypának árja zug . . .
 Szemembe könnycsepp fut.
 Nem nyílik itt virág,
 Csak piros vérvirág . . .
 Vérrózsák a havon . . .
 Halálos tavaszon . . .

4.

Lobogó tábortűz.
 Fénye arcomba tűz.
 Barangoló szelek
 Susogják a neved . . .
 Én hallgatom sírva.
 . . . Sohasem jössz vissza . . .

Strypának árja zúg . . .
 Szemembe könnycsepp fut.
 Nem nyílik itt virág,
 Csak piros vérvirág . . .
 Vérrózsák a havon,
 Halálos tavaszon . . .

Keled Gyula.

PANAMA ÚR HISTÓRIÁJÁBÓL.

— Hogy a recsegve ropogó, sistergős istennyila üssön ebbe a filozófiába! — kiált Panama Danyi s idegesen jár fel s alá di.kkamarájában.

— Ne zörögj, szívem egy Danyija! — veti oda a szót Csutora kamarás, ki a pattogó tüzü kandalló előtt ül hangos pipaszóval.

— Könnyű neked, Apám!

— Neked is az lesz, ha ős theologus atyamester leszel, mint én, — válaszol Csutora dús magyaros bajszán pödörintve egyet.

— Hm! „Te is Fiam, Brutus?!“ Nem vagyok-e ős theologus már most is? Az ötödik szemesztert hallgatom s himmi-hummi Sokrates-féle urak még mindig kiabálnak a régi jó időkből.

— Ha! ha! ha! Sokrates úr nagyon derék öreg, csak tudni kell a nyelvén — kötődik Csutora.

— Ne mond!

— De mondom!

— Bocsánat! Édes Öregem! Isten az Atyám, hogy dacára borvirágos orrodnak, a filozofiában atyamester vagy!

— Köszönöm elismerésed! — szól Csutora — s könnyed gigerli pózzal Panamának nyújtja jobbját.

— Ne nyúítsd! — útasítja vissza ravasz mosollyal Panama.

— Ugy csak vesződj magadnak!

— No, no! Édes Dinikém! Csak nem makacsolod meg magad!? Vágjunk eret Sokratesen.

— Isten neki, Pajtás! Igazán megesett már rajtad öreg kammer-szívem. De aztán titok legyen!

— Jó öreg Dinikém! Hát ismersz?!

— Figyelj hát! Ugye bár elismered, hogy Sokrates nagy gondolkozó.

— Állítom!

— S milyen alkalmakkor hirdette eszméit leginkább?

— Hát összejöveteleken!

— Ugy-úgy! Lakomákon! — (Panama csupa fül.)

— Nos? Mi van róla feljegyezve?

Panana felüti egy helyen a studiumot s jártasságának büszkeségével olvassa: „... s lakomák alkalmával nagy mennyiségű bort volt képes elfogyasztani; míg asztaltársai szanaszét heverték, ő még a lakoma végén is rendületlenül állta . . .“

— Te Panama! Én téged okosabbnak gondoltalak! Hogy nem tudtál még eddig rájönni, hogy Sokrates filozofiaja csak amolyan borközi beszéd!?

— Az az! Borközi dumáció! — kiált Panama kárörvendő kicsinyléssel, megbököve mutatoujjával homlokát.

— Ergó a lélektan szabályai szerint mi a consequentia?

— Az, hogy a sutba vágom!

— Az is, de méginkább az, hogy hasonló állapotban értvén meg az embereket legjobban . . .

— A bizony Isten! Dinikém! — Vág közbe örvendezve Panama, s kabátja után nyúlva monologizál:— „Kedves közönséges Panama úr, menten hoz a filozofus Panama úrnak két-három lityi, aranytiszta elő spirituszt, a jó öreg „Almamater kebeléből.“

— Ho-hó! Ez még nem minden! Még mindig nem ismeresz egy titokzatos pontot, mely a bor itallal egyetemben az erőt mistikusan közvetíti.

— Mondd! Dini! Mondd! Megeszem Sokrates urat!

— Sokrates örökösen szerelmes volt!

— Az ám!

— Szerencsés véletlen, hogy te is az vagy!

— Aminthogy igaz is!

— Nos, hogy a tanulás alatt annál erősebb legyen az a . . . minnek is nevezem csak no! . . .

— Örökké lángoló, magasztos, üdvédes érzemény! — szavalja páthosszal Panama . . .

— Ugy ugy! — szólt leplezett mosollyal Csutora Dini — épen azért a te kicsi kis Zsófikád fényképét magad elé kell állítani az asztalra, aminthogy ott is van mindig, s minden egyes homályos pontnál rátekintve nyelsz egy pár pofa bort!

— Barátom vagy, Kamerad! — megrázza a Csutora kezét s elrohan.

— Jaj, de szépen fogom itt húzni a csendest! — kiált fel Csutora nevetve s végig dülve nyikorgó diák-nyoszojára

jában, álmod szimulál. Alig zárta le pilláit, berepül ajtóstól a lihegő Panama:

— Van bölcsesség literjével! — Így kiált s magasra emel egy közismert kulacsot, a kórusnak különféle figurákkal díszített ékes kis jószágát. Elhelyezi az asztal közepén. Majd előkerül egy-két tölgyfa pohár is a nagykabát belsejéből ily monológ mellett: „Jó kis poharak! Csak nem ölnek meg, hogy elhoztalak benneteket! Óh! Te kishitű Panama! Hisz Dini a korelnök. Mint a teljes hold udvarában két csillag, úgy álljatok itt az öreg kulacs előtt jobb és bal felől. Így ni! Teljetek be a „Hegyalja“ arany levélvel, mert én soha be nem telek!“ Megtölti őket. Most egy fotografiát helyez el a két pohár között. A kép egy szívnyugtató tekintetű, nyilazó mosolyú, barna lányt ábrázol. A kép alján e név: Zsófia!

— Ni, ni? Ez az öreg csont még valóban alszik!? No de „Glück auf!“ Sokrates ki a porondra, hadd fektesselek két vállra! — Helyet foglal asztalánál. Élénken végigpergeti a studium lapjait, aztán rácsap Sokratesre.

— Hopp! Itt egy kissé homályos! Hála az Istennek! — S egy hosszú, édes pillantást vet Zsófiára, miközben az egyik pohár tartalmát gégejének ritmikus zenéje mellett leküldi, boldogan simogatva gyomrocskáját.

— Hm! Valóban! Ez jól esett! S azután anélkül, hogy az isteni nedűnek fényárasztó voltát a homályos ponton kipróbálná, tölt újra s tovább olvassa a studiumot . . .

— Ha hó! Nem oda Buda! Itt újra jogom van egy pofa liquoreshoz értelmetlenségi alapon. Koccints velem hát Sokrates! S már ajkán a teli pohár, kitty-kotty! Maradt mi volt, üres pohár.

— Viszakozz! Pohár! Elmaradt a varázspillantás. A pótlás után újra olvasni kezd.

— Itt meg már nagyon is józan vagy, Édes öregem! Tán innál egyet te is!? — Erre „Szervusz Panama úr! Sokrates iszik!“ — felkiáltással simán, minden kortyantás nélkül nyeli le a nagy basszus pohár tartalmát.

— Nincs ebben ratio! Megengedsz, Öregem! Brr! Ezek a hideg, fagyasztó néma szavak! Mind egy egy feloldhatatlan jég szem izzó véremnek! Becses Isten! Hogy elpirult a studium! Uccu! Te! Táncolnak az öreg betűk.

E kiseded monológ után csendben olvas.

— Heüréka! Heüréka! Eljen! Ez az! Csókolom a kis kezedet, Öreg mester! Szervusz! Gyöngyöm! Kis Zsófikám! — Tör ki Panama ujongva, s újra meg újra elolvassa: „Amint ő belátta, hogy nem tud semmit, igyekezett másokat is tudatlanságuknak belátására elvezérelni.“ „Nem tud semmit! Hu-hu-hu hu! Én sem tudok! Most már értelek, Öregem! Értelek! Egyek vagyunk! Nem tudok! Nem tudsz! Nem tud! Sohasem hittem volna, — folytatja alább szállva — hogy in vino et amore oly nagy az intellektus! Most jöhet a nagy áldomás!“

Ivás után hosszan néz nagy boldogan Zsófiára. Most maga elé tartja ökölbe zárt kezét s elkezd fütyölni „valami etwast“, mire újjai egymásután „vigyázz“-ba pattannak, majd újra „nieder“-be. Így ismétlődik egy párszor. Közben közben derékon kapja a foga közé szorított kohinort s a kommandó szövegét papírra veti:

„Oh! Életem égő, barna, nagy gyémántja, holló Zsófia!
Mély tűzű szemedben csak „ABC“ mi den filozofia!
Egy tekintetedre megáll a kis eszem, csak szívem dobog,
Létem minden üdve, minden kárhozátja szemedben ragyog.“

— Isten uccse! Gyönyörű! Postára vele!

Felugrik Panama a helyéről, Csutorának esik, ki nyöszörögve, nyújtózkodva, nagy ásításokkal igyekszik szeméből a tetetett álmodat tovaűzni.

— Hé, öreg Csont! Ébredj! Majd tán' ez a pohár pia!

— Ejnye, de jót tett!

— Magadnál vagy pedagógia királya!

— Még mi a feki nem!

— Lelkem! Dinyim! Sokrates emberem!

— Gratulier! Kezét nyújtja

— Hagyd, csak! Halld ezt! — (Elolvassa a verset.)

— Fényes! Elragadó! Isteni! Kiált extázissal Csutora.

— Engedj meg! Eddig nem ismertelek! Lapba vele!

— Holnap kolloquálok! Barátom! — Jelenti Panama elismert nagyságának érzett büszkeségével, — s aztán elbocsátjuk hódító útjára, a szélrózsa minden irányába. Addig is:

Csutorázzunk csak Csutora
 Van még a kulacsnak bora,
 A torkomon nincsen kitty-kotty,
 Költő vagyok! Költő vagyok.

Gyere Pajtás! Igyál velem!
 Minden kulacs verset terem.
 Minden vers hoz a konyhára,
 Kikerül a kulacs ára.

— Brávó! Te Isteni Dichter! — Isznak . . .

(Folyt. köv.)

Kriston A

A LEGÁCIÓ TÖRTÉNETE.

Irta : SZABÓ ANDOR.

1.

Manapság már szinte fogalommá lett a magyar társadalom széles rétegében ismert intézmény: a legáció. Hogy miért? könnyű reá megfelelni. Itt nem egy új keletű, hanem az idők hosszú során keresztül gyakorolt, — megjegyzendő kizárólag honi eredetű, határozottan kálvinista jellegű — szokásról van szó. Ugyan ki ne tudná a legátust fogadó kegyes hívek közül, hogy reá fájának legszebb erénye, legnemesebb terhe nehezül akkor, amidőn a szeretet, az áldozatkészség parancsának tesz eleget egy hozzá segítségért, jószívűségért folyamodó szegény ifjúval szemben. És ez, — úgy gondolom — egészen olyan természetes előtte, mint amilyen szent kötelességének ismerte talán több századdal előtte élt őse; mert azt valószínűleg kevesen tudják a nemes rekvirendusok körében, hogy egy a reformációnál alig száz esztendővel fiatalabb magyar szokás kultuszának hódolnak akkor, mikor legátust fogadnak. És a dicső elődök nyomdokain járó mai diákember, — kálvinista kiadásban — még kevésbé sejtí, hogy ő előtte már háromszáz évvel jártak legátusok, mint ünnepi jótétemények élvezői, sokszor még a lehetlent is megkísértve, hogy helyükre jussanak. Meit hát akkoriban megfelelő közlekedési eszközök híján sokszor egy, sőt két hétig is talpalt a „Követ Úr“ lelkem, míg elérte célját, a legációúl kiszemelt faluját. És itt joggal merülhet fel a kérdés: miért kellett ilyen áldozatokat hoznia, ennyi fáradságos utat megtennie egy-egy régi, ünnepre menő kálvinista diáknak? Egy szó reá mindent megmondó válaszunk: szegénysége miatt. Állapítsuk meg már itt, szögezzük le mint tényt, hogy épolyan, vagy talán még sokkal fontosabb szerepet játszott főiskoláink ifjúsága életében a legáció intézménye a múltban, mint amilyen fontos, mondjuk szükséges tényező ez a mi időnkben. A társadalmi, az erkölcsi cél mellett legfontosabb tulajdonsága az anyagi oldal, a segítség igénybevétele, a szíves fogadtatáson kívül is oly jóleső pénzbeli támogatás a szegény diák számára.

Legáció! Ünneprejárás! De sok kedves emlék fűződik

tehozzád! Kis diákok álma, apró mendikánsok hön óhajtott vágya, ifjú togátusok vérmes reménysége, sok fiatal szívnek boldog sóhajtsa forr össze e szóban: legáció. Bizony nem minden izgalom nélkül számolja perceit az az ifjú, ki ünnepválasztás előtt állván, kétség s remény között gondol arra, hogy a számára megjutható legációk közül a legéremesebb boldog tulajdonosa lesz-e, avagy kénytelen-kelletlen olyan helyre megy, mely nem sok kiváltsággal kecsegtet. Hiába, úgy van ez mindenütt, a jó és a rossz, a kellemes és kellemetlen, a hasznos és kilátástalan fogalma nagyon is előtérbe jut a diákember lelkében, ha arra gondol, hogy hova menjen ünnepre. Természetesen buzgó törekvése a jövedelem szempontjából leginkább kedvező hely kiválasztása. No de ha az istápolás, az anyagi támogatás legfőbb célja a legációnak, akkor ezért a kis önzésért igazán nem érheti vád az ünnepet választó legátust. Hiszen épen azért született meg az „ünneprejárás“ intézménye, hogy a kedvezőtlen anyagi körülmények között élő, támogatásra rászorult tanulók jószívű patronusok révén tisztességes keresethez juthassanak s ezzel is egyengethessék pályájuk sikeres folytatásának útját. Aminthogy iskoláink jórésze létrejövetelüket fejedelmi pártfogók királyi szívének, a Perényiek, Bethlen, Rákóczyak, Lorántfyak fenségesen nagyszerű, bámulatos áldozatkészségének köszönhetik, épúgy a legáció intézményének létrehozói is a jószívűség, a szeretet, a legtündöklőbb emberi tulajdonok voltak. S ezért talán, de meg azért is, mert története megírva még nincsen, nem lesz érdektelen dolog megismerni e maga nemében egyedül álló, páratlan intézmény keletkezését s végig kísérni fejlődését, vagy mondjuk inkább változásait az idők folyamán napjainkig, amikor még, dacára némely tévedésen alapuló híresztelésnek, igenis megvan és fontos tényezője a diákéletnek.

Történeti adataink, melyek a legációt illetőleg rendelkezésünkre állanak, visszanyúlnak a XVII. sz. első felére. De ha elgondoljuk, és tudjuk, hogy ezen adatok többé-kevésbé már gyakorlatban levő szokásként emlegetik az ünneprejárást, úgy joggal következtethetünk arra, miszerint ez már korábban is megvolt.

Az idevonatkozó eddigelé ösmert legrégebb adatunk Zólyomi Dávid adománylevele 1630-ból.

Zólyomi Dávid, Bethlen Gábor özvegyének udvari lovagja, Haromszék főkapitánya a székelyséo generálisa volt, ki a fejedelem testvérének leányát iktári Bethlen Katát vévén nőül, Erdélyben fontos szerepet játszó főúr lett. I Rákóczy György hatalomra vágyó természete miatt mint ellenfelét, 1633-ban elfogatta és Kövárba záratta, hol is fogságban végezte életét 1649-ben.

Adomány-levele*) Diószeg várában kelt 1630. húsvét napján s szószerinti szövege a következő:

„Megtekintvén az debreczeni Scholában Isten Szent Nevének hirdetését tanuló ifjaknak böcsületes seregét, abból pedig felesen nagy tudományokra válásokat, hogy az Isten anyaszentegyházunk épületére jobban jobban az én kevés beneficiumom által is épülhessenek ő kegyelmek, rendekek esztendőnként ő kegyelmeknek, míg Isten életemet megtartja frt. 50-t. Így ő kegyelmek közül is nemes tudománnyal felékesített ifjak Karácson, Húsvét és Pünköst napjaira kijönni tartozzanak, kik által az kevés adománykaim is szolgáltsanak bé. Ezen kívül rendeltem 50 véka búzát, váradi 20 cseber bort a diószegi dézmáról, két verő (= süldő) disznót, egy bodon túrót, vagy 10 sajtot, hat itcze vaját és 3 itcze mézet.“

E nemes lélekre valló adomány, a debreceni kollégium tanulói számára tétetett, oly célból, hogy egyfelől pénz- és természetbeni adomány, másfelől az ünneprejárás által nyújtson segítséget részükre. Legérdekesebb része az, mely a sátoros ünnepek idejére legátusokat rendel Diószegre, akik egyúttal a adományok beszállításáról is gondoskodni tartoznak. Zólyomi szomorú sorsa következtében azonban nem sokáig élvezhették a debreceni diákok jóltevőjük ajándékait, legfeljebb haláláig folyhatott kiszolgáltatása. A „Relatio de Fundationibus“, az alapítványokról szóló tudósításban utánna jegyezve találjuk a következő záradékot: haec fundatio mox cessavit. (Ez az alapítvány nemsokára megszűnt.) Figyelmünket azonban mint érdekes és mint eddigelé ösmert legrégibb dokumentum nem kerölheti el.

A pataki diákok is már a 17. sz. első évtizedeiben jártak ünnepekre, mint legátusok. Az alsözempléni egyház-

*) L. Balogh Ferenc: „A debreceni református főiskola alapítványi törzskönyve“ 317. old.

megye 1638-iki jegyzőkönyvében úgy szerepel az ünnepre-járás, mint általánosan gyakorolt szokás. Legalább is erre kell következtetnünk azon intézkedéséből, mely minden sátoros ünnep előtt már tizednappal vakációt rendel a tanulók számára avégből, hogy ezen idő alatt ünnepi szereplésükre előkészülhessenek. Erre az adatra hivatkozik Szombathi János (1749—1823.) is, a végtelen szerény, de annál zseniálisabb képzettségű, kiváló historia professora a főiskolának, kinek egész élete lankadatlan munkásság, folytonos kutatás, tudományos búvárlatok között telik el és akinek értékes jegyzetei révén különösen a főiskolai könyvtár nagyon becses történeti dokumentumok birtokába jutott. Oly nagy rajongója volt a könyveknek, hogy még az ünnepre kijáró diákoknak is meghagyta, miszerint falusi paróchiák poros állványain, korhadt gerendáin található régi magyar könyveket minden áron szerezzék meg iskolájuk számára.

Az ő utalása alapján utánna nézve főiskolánk kézirat-tárában a 17. sz. első feléről fennmaradt alsözempléni egyházmegyei jegyzőkönyveknek, megtaláltuk azt a részt, melyre hivatkozik. Az 1638. évről szóló protocollumban a 3. lapon ugyanis a következőket olvashaljuk: „Patakinensis Schola visitata 27 9 (bris) (Novembris) die Sab (bat.)“ E látogatási jegyzőkönyv 9 ik bekezdése pedig a hivatkozott rész így hangzik: „Ante dies festos decem diebus vacent, eosque impendant elaborandae concioni, aut orationi et, post festum vero septem diebus, et praeceptores continent studia intermissa“ (Ünnepek előtt tíz napon át szüneteljenek és azt egyházi beszéd kidolgozására és előadására fordítsák; ünnep után pedig hét napig (t. i. szüneteljenek) ezután a tanárok folytassák a félbenmaradt tanítást.)

Miért lett volna e hosszú vakációra épen ünnepek előtt szükség és miért kellett volna prédikációkat készíteniök és próbapapolást végezniök, ha nem azért, hogy megfelelő beszédek birtokában, kellő készültséggel mehessenek ünnepre, mint legátusok a főiskola növendékei? Szombathinál alig volt alaposabb ismerője az iskola történetének, adatai mindenkor a legpontosabbak, tehát ha ő ezen vakációkat a legáció javára írja, úgy bátran elfogadhatjuk a fentebb idé-

*) L. Főiskolai Könyvtár Kézirattára 17. k. Prothocolum V. T. Zemplén. Fl. 3.

zett részt a legáció adatának. Még pedig úgy kell tekintennünk, mint a pataki főiskola e téren legrégebbi dokumentumát. De ebből egyúttal levonhatjuk azt a következtetést is, hogy az ünneprejárás Patakon I. Rákóczy György idejében már általános gyakorlatban levő szokás volt. Ha pedig történetünk kezdetére akarunk visszamenni, megállapíthatjuk, miszerint pár évtizeddel előbb is léteznie kellett, s körülbelől helyes nyomon járunk, ha eredetét visszavisszük a 16. sz. végére.

(Folytatjuk.)

KARÁCSONYI AJÁNDÉK.

(Pályázatra beadott vers.)

Szerelmetes Lollim ! Édes kis angyalom !
 Itt már kertünk alatt van a karácsony.
 Lomhán, szerelmesen hull a hó . . . . hull a hó . . . .
 A kis Jézuskával
 Fehér karácsonyra
 Mit is küldjek neked ? Óh ! Te, kis Bohó !

Hogyha lennék rózsa, égő piros virág.
 Karácsony reggelre ez az irigy világ
 Kebled szűzi haván virítani látna.
 Nem volt még virágnak,
 De soha se lenne
 Pompája ékeőbb, beszédesebb álma

Lennék dallos madár, édes, csengő dallal
 A fésző, pirkadó, karácsonyi hajnal
 Ágyad koronáján dalolva találna.
 Nem volt még leánynak,
 De soha se lenne
 Szebb a szendergése, édesebb az álma.

Nem vagyok kis madár, nem is vagyok virág ;
 Inkább egy nótázó, bohém, öreg diák.
 Azért Karácsonyra fogadd az énekem . . .
 De Muzsám ! Óh ! Lollim !
 Maga megsért engem ! ?
 Ért' a pályázaton tíz pengőt ad nekem !

Kriston Antal.

AZ ABLAK ALATT.

Megfogadtam, hogy senkinek sem árulom el. Nem is árulom, csak neked, kedves Olvasóm! Fogadd meg hát, hogy nem adod tovább. Mondd no, hogy jó! Így ni! Gyerünk!

Egy szeptemberi este megállok egy nyitott ablak alatt. Fejem felett a falból mintegy harminc centiméternyire kiálló párkány húzódik végig az ablakok alatt. Még kellett állnom, mert egy öreg zongora — mélázva, merengőn — oly szépen sírta az alkonyba: „Te loptad ki a kacagást . . . . .“ Itt-ott édes leányhang csendült ki s megcsiklandott vérem szelíd hullámot vetett, mint fecskeszárnyaktól érintett kék vizű tó.

Most egyszerre csend lett. Röpke lépteket hallok ablakom felé. Jobban a falhoz lapulok. Pillanatnyi csend s fejem felett égő eperajkak bizalmas, vidám csevegést kezdenek. Szívem a lépést gyors galoppra változtatta.

— Nézd, Lollim, Édes, a telihold, hogy pazarolja sápadt aranyát!?

— Reánk pazarolja, Mirukám! Drága, vedd, mintha Józsa mondaná! — felel a megszólított fürge szavú Lollim.

— Óh! Ha úgy lehetne! Jaj! Ha itt lehetne! — száll az epedő sóhaj Miruka ajkáról.

— Még te is, Mirukám! Nézd, mint a csillagok a teli hold udvarában, úgy hódolnak udvarodban a dili, óh! mit is mondok — ajkára üt nevetve — a deli legények.

— Csak egy! A többit örömet átutalom hozzád — mondja Miruka hideg érintetlenséggel. Én meg hízta ott „magamnak“: „He-he! Itt vagyok, az az egy én leszek.“

— Köszönöm, köszönöm, még egyszer köszönöm! — sóhajtja Lollim, — de én nem tudok rájuk vigyázni, elszélednek. Pedig én figyelmes vagyok irántuk, szót szavak nélkül, betűt, betűk nélkül nem hagyok, kedves meleg hangon igyekszem mindig rezonálni.

— Juj! Te kis naiva! Hi-hi hi! — kiált fel a szíve mélyéről fakadó édes kacajjal Miruka, megcsókolva Lollit. — Nem jó a módszered!

— Nem jó!

— Csodálkozol, Lollim? Hegyezd csak fülecskéd, mondok neked egy kis mesét:

Három diák kiment horgászni. Két kis óra múlva kettő abbahagyja s hazafele készülődik. — Hova, hova ilyen hamar? — kérdi a harmadik.

— Én már elteltem veled, fogtam eleget — válaszol egyik.

— S te, Mókus?

— Én csak nem állok itt, a teremburáját! Még csak nem is pedzte.

— Különös, az én horgom egyre pedzi; nézd, nézd így játszanak velem folyton ezek a halak, de még egyet sem sikerült fognom. Így szervusztok! Maradok!!

— No, Mirukám! Ez szellemes! Tehát a szerelmes legény olyan, mint a halászó diák!

— Bravó! Lollim!

— S mi a kis aranyhalacska!

— Hitegetnünk, csalogatnunk, pedzegetnünk kell . . . .

— Így csinálni, úgy csinálni — folytatja Miruka — most üdvöt, boldogságot, majd féltő gyötrelmet és kint okozni. Ha nagyon tapadó vagy, túl hideg, érintetlen vagy, bemondja az ultimót, mint ama két halászó diák. Csak aurea mediocritas! Hitegetni, pedzegetni, csalogatni!

— Lám, Mirukám, — szól Lolli — ha előbb mondd, talán sikerül pórázommon tartani a hütlent, ki mindig szivemben van, kit most is látok! (Jaj, jaj, fejem!) Ki most is előttem áll . . . . .

Tovább nem modhatta, mert kiugrottam rejtekemből, annál is inkább, mert egy hetykén füttyörésző csizmadiainas közelegvén, már messzről így politizált: „Mi a szó az ott?” — s bicskával készült a falról levakarni, valami falra festett figurának gondolván. Mondom, kiugrottam s — „Hát szerető alattvalóját! Óh, elájulok!” — kiáltással térdre esek az ablak előtt, mit a lányok sikoltva csapnak be s eltűnnek. Mit gondolsz, kedves Oivasó, mit tettem? Még csak az ablakot sem törtem be, csak a lábtyüművész-tanoncnak váltottam egy rohamjegyet hazáig.

TARKASÁGOK.

Illárom! Trillárom!

A származás semmi! Már úgy van, hiába!
 Magam sem születtem fényes palotába', . . .
 S már szerkesztő vagyok ilyen fiatalon!
 Még pedig „felelős“. Illárom! Trillárom.

Nincs a Bodrog mentén különb legény nálam!
 A bajsom magyaros, kossuth a szakállam!
 Lényem egy igéző, tüneményes álom.
 Mondják meg a lányok! Illárom! Trillárom!

Bizony! Nem is vagyok ilyen olyan gyerek!
 Költő vagyok, költő, mondják az emberek.
 Az ám! Bizonysága, hogy gyakran álmodom
 A nagy Petőfiről! Illárom! Trillárom!

Hogyha megjelenek egyik-másik helyen,
 Író, festő, szobrász valahány ott terem.
 Törik, zuzzák egymást. Tűzön, vizen, sáron
 Körömbé férkőznek. Illárom Trillárom!

Szobrom állt is már a magyar Parnasszuson:
 Űitem egy repülő, szilaj pegazuson!
 A leleplezésnél — az volt a halálom —
 Mindenki magasztalt. Illárom! Trillárom!

Csak úgy, feszült keblem a dicséret alatt!
 A lovam fűjt, kapált, míg egyszer elragadt.
 Repült s ide hozott. Illárom! Trillárom!
 Kedves Olvasóim! Magamat ajánlom.

Kriston Antal.

Részlet az „Elekción vers”-ből.

Most jön egy szép legény a dádék sorában,
 A kesergő magyar husz éves korában.
 Úgy is mint síró bölcs, vagy hogy ne mondjak mást:
 Hogy ölte meg Jicach az áruló Judást! ?
 A kegyes Jicachnak mit hozott a posta?
 Bronzirozott relif: „Utolsó vacsora.”
 „Te is itt vagy, Judás! ? Hord el magad menten!
 Megengedsz, Krisztuskám! Egy kissé megfeddem!
 Erre egy nagy kövel fejére olyat mér,
 Hogy torkán akad a zsirba mártott kenyér.

K. A.

Óda a „Hölgyem”-hez

Oh Te drága hölgyem
 Mily' nagyon szeretlek . . .
 Itt hordalak mindég
 Forró szívem felett.

Te vagy hű barátnőm
 Baj — bú s öröm között . . .
 Te illatos! — Fehér —
 Lány fluszba öltözött!

Néha nélkülözlek,
 Nem is olyan ritkán,
 Hogyha üres zsebem
 Felém bámul bután.

Néha égő ajkam
 Mikor hozzád tapad,
 Némán — hosszan szívom
 Édes kicsi ajkad.

S hogyha minden bájord
 A sors nekem adta,
 Biz! tövig szívlak én
 Te Hölgy-cigaretta!!!

n. j.

EGYLETI ÉLET.

Főiskolánk újra gazdagabb egyesülettel. A gimn. serdülő ifjainak számára megalakult az a bensőséges testvéri közösség, melynek méhében zavartalanul növekedhet a lélek. Édes asylumként fogadja be a zörgetőt s mint aranytisztá, csörgedező vizű árnyas oázis megvéd a szenvedélyek napjának hevétől, erőt, fegyvert ad a további vándorláshoz. Ez a kívánatos, új kis sziget az „*I. Rákóczi György Egyesület*“. Célja a mi megváltó Jézusunktól hirdetett valláserkölcsü életelveknek tagjaiba való átplántálása, meggyökereztetése. Az úttörő Harasnyai István főgimn. vallástanár, ki fáradhatatlan kitartással s buzgó szerelemmel vezérli az egyesületet. Isten áldását, kérjük e téren való munkásságára is. — Formálisan az egyesület december 13-án alakult meg. Tisztviselők: Bencze Ferenc ifjúsági elnök; Szendrey László titkár (VIII. o. t.); jegyző: Kriston Lajos VII. o. t.; pénztárnok: Zombory László VI. o. t. Választmányi tagok: Gencsi Béla, Hankóczy József VIII. o. t.-k; Palágyi Lajos, Csengery Ferenc VII. o. t. k; Rohoska József Balázs János VI. o. t.-k; Zsiros József, Kun László V. o. t.-k. Az egyesület több bizottsági ülés mellett már két nyilvános ülést tartott építő tartalommal.

A „*M. J. Ö. T.*“ a körülményekhez képest eleven, tartalmas életet él. A társulat közelmúlt életéből kimagasló pontok: Kósa Szabó Pál szavalata, mely dicséretben részesült, Kriston Antalnak a lírai verspályázaton díjazott „*Karácsonyi ajándék*“ c. verse. A társulat novellapályázata febr. 1-ével jár le Az esztetikai pályázat idejének határköve márciusi első ülés, tárgya Petőfi Sándor „*Világosság*“ c. költeménye.

A **Főiskolai Énekkar** is szerepelt december 20-án temetési karával. Özv. Eperjessy Józsefné megboldogult keresztény testvérünket kísérte el utolsó útjára.

Az „**Erdélyi Önképzőkör**“ életét hangya szorgalom jellemzi. Már eddig 10 ülést tartott. A szokásos pályázatokat ez évben is kitűzte a következőkben: Novella-pályázat, határideje dec. 15; lírai verspályázat, határideje jan. 13; irodalmi pályázat (tétel: „*A világháború költészete*“), lejár febr. 10-én; fizikai pályázat (tétel: *A sűrűségmérés szabályai*), lejár jan 27-én; történeti pályázat (tétel: *Lengyelország a magyar történelemben*), lejár febr. 24-én. A már lejárt novella-pályázaton díjat nyert Szendrey László „*Ne búsulj kenyeres*“ c. novellája.

HIREK.

Kedves Olvasó! Előbbi számunk kettősnek készült: október—novemberinek. Ezt bizonyítja tartalma is. Azonban a nyomda — tévedésből — csak októberinek

jelezte. Közölnünk kell ezt már azért is, hogy jövőmondóknak ne tartson a világ. Helyette most adunk kettős számot

(Szerk.)

Új kurzus a theológián. Az iskolai év második felével a theologia akadémián megkezdődik a méhészeti és kertészeti oktatás. Örömmel várjuk e nemes célú terv megvalósítását.

A koronázás napján felemelő ünnepi istentiszteleteken vett részt városunk lakossága. Imádkozott IV. Károly népe; fejére áldást kért a királyok királyától. Legyen áldott országlása!

Nem is esik jól a karácsonyi ünnepválasztás az öreg tógátusnak, ha az e ekción jól ki nem neveti magát. Nevetett most is; hazaérkezéskor a jó édes anyák első szava ez volt kihez-kihez: „De jól nézel ki, drága gyermekem!” „Meghiszem azt, édes anyám! — s felmutat egy elekción verset — minden strófája ad egy-két grammot“. Rendeljen hát kiki a háborús koszthoz „Elekción vers“-et!

Előfizetéseiket beküldték: H. Bathó Lenke 5 K-t, Brzorád Rezső 5 K-t, özv. Pavletits Györgyné 5 K-t, özv. Rác Ábrahámné 5 K-t, Szinyei Gerzson 5 K-t, Spitz Antal 5 K-t, Gazdakör 5 K-t, Sviatkó János 5 K-t, Pásztor Mária 5 K-t, Gelb Lina 5 K-t, Csatáry Jenő 2 K-t, Rác Jenő 4 K-t, Takarékpénztár 4 koronát,

Neumann Mór 2 K 50 fillért — Sárospatakról . . . Farkas Géza (Rásonyból) 5 K-t, Bakó Boriska (Viszről) 5 K-t, Tantó János (Utrechtből) 5 K-t, Kovacs István (Ongáról) 5 K-t, Német Gizella (Ópátiról) 5 K-t, Nyiri Ida Rétközberencsről) 5 koronát, Pólya Margit (Szegedről) 5 K-t, Kiss Elek (Tiszakesziről) 5 K-t Janka Károly (Nagycigándról) 5 K-t, Gyarmathy Béla (Szöllősdóról) 5 K-t, Csoma József (Abauj-devecseréről) 5 K-t, Geszlelyi Nagy László (Budapestről) 5 K-t, Bóna Miklós (Jászberényből) 5 K-t, Kérészy Barna (Tiszanánáról) 5 K-t, Botos József (Parasznyárol) 5 K-t, Kőrössy István (Rakacs-szendrőről) 5 K-t, Illyés István (Nagydobronyról) 5 K-t, Özv. Virágh Józsefné (Hódmezővásárhelyről) 5 K-t, Fekete István (Kassáról) 5 K-t, özv. Szikszay Lajosné (Nagykőrösről) 5 K-t, Pósa Péter (Cserépfaluról) 5 K-t, Czinke István (Rimaszombatrol) 5 K-t, Kőszeghy Gábor (Tornagörgőről) 5 K-t, Putnoky Pál (Tiszaiúcról) 5 K-t, Kiss Géza (Megyaszórol) 5 K-t, özv. Szkárossy Gusztávné (Putnokról) 5 K-t, Koncsol János (Harcterről) 5 K-t, Hézszer Lajos (Gelénscről) 4 K-t, és Horváth Árpád (Sajószentpéterről) 2 K 50 fillért. (Folytatjuk)

Szerkesztői üzenetek.

Vitatkozók. Igenis, volt elekción versünk. Kriston Antal felelős szerkesztőnk írta. Az első kiadás már elfogyott. Most a második járja. Forduljanak szerkesztőségünkhöz, szívesen küldünk belőle. Ára 80 fillér.

Zempléni leányok. Szívügyekben egyedül kiadóhivatali főnökünk hivatott a döntésre. Neki, mint boldog vőlegénynek, nagy tapasztalatai vannak e téren. De ő most bizony kollokviumaival van elfoglalva. Kérésüket hozzá juttattuk. Megígérte, hogy a következő számban, mely rövidesen meg fog jelenni, szívesen og felvilágosítással szolgálni. Addig csak türelem!

„**Hanicska.**“ Cikkét közöljük, ha jelentkezik. Ellenkező esetben nem. Levelet küldtünk. Gergely postásnál átveheti.

Évszázadok. Hálásan köszönjük szives érdeklődését. Az öreg Alma Mater iránti határtalan szeretetét érezzük ki soraiból . . . Tudunkkal a főiskolai pénztár hálás köszönettel elfogadja a legcsekélyebb összeget is oly nélkülözhetetlenül szükséges internátusunk építésére. A nemes célra szánt adományát kegyeskedjék főiskolai pénztárunkhoz juttatni.

P. M. Szeged. Becses levelét közvetlenül lapunk megjelenése előtt kaptuk. Így hát szükségtelen levélben válaszolunk. Mint lapunkba fűzött kis papírlapon olvashatja, nem hanyagságunk, hanem főiskolai nyomdánk rendkívüli nagy és fontos elfoglaltsága miatt késtünk. Szives sorait bármikor köszönettel vesszük, sőt várjuk s mindig készséggel válaszolunk.

Zenész. Kórusunk tavalyi nagytehetségű főprecentoráról nincs módunkban felvilágosítással szolgálni. Az év végével elment úgy, hogy hírt sem hallunk felőle.

„**Ludwig baka**“ tek. szerkesztősége. Cserepéldányul küldött lapjukat megkaptuk. Baráti figyelmüket nagyon szépen köszönjük. Viszonzásul mi is küldjük Önöknek lapunkat.

Önkéntes. Jól értesült. Rác Lajos joghallgató, lapunk volt szerkesztője orosz fogságba esett. Szüleinek írt már. Egészséges.

Kolléga. Mint főiskolánk hallgatójától mindenkor szívesen vesszük a közölnivalókat. Önnek módjában van harctéri élményeket szerezni. Keressen fel soraival bennünket bizalommal. Megígért, bejelentett munkálkodását varjuk.

K. S. Kecskemét. A betegápoló theológusok tizennégy hónapi szolgálat után mindnyájan hazajöttek. Kiss Pál IV é. theol. kollégánk több mint két évi harctéri szolgálat után, mint beteg, véglegesen elbocsájtott. Rangja: hadnagy. Jelenleg otthon tartózkodik Erdélyben, roncsolt egészségének gyógyulása céljából. Tanári karunk március elsejéig szabadságotla így hát akkor fog bejönni, hogy elvégezze utolsó félévét is.

Feleség. Miskolc. Nagyszerű! Ugy is mindig vágytunk egy gyöngéd lány-szivecskétől sugalmazott naplóra. Reméljük, hogy itt lesz. Ami pedig az áthelyezést illeti? Semmi szavam! Szeretném, ha örökké Patakon lenne! Üdv és kézsók.

K. G. Megyaszó. Kétszerre adjuk. Tudod, miért? Köszönet. Hasonló jókat kívánunk tőled.

Két kis türelmetlenkedő. R.-berencs. Csodálatos! Mindig melegében kapják, mégis egyre zaklatnak. Én azt hiszem, kicsinyég Pátróban megpihen, meg aztán a kis bíró is végig betűzi. Utána járok Üdv és kézsók

EPERJESSY J. UTÓDA

Fischer Lajos könyvkereskedése Sárospatak.

A tanulóifjúság szives figyelmébe és pártfogásába ajánlja dús választékú színes levélpapírosait dobozokban és mappákban. — **Érszények, zseblámpák, borotváló készletek, szappanok, fogporok** stb., nagy választékban.

! Kitérő minőségű zseblámpák és elemek !

Szolid kiszolgálás, szolid árak.

A főiskolai könyvkereskedésben bárhol megjelent könyvek eredeti bolti árban kaphatók.

Raktáron: Jogi, theologiai, szépirodalmi, imakönyvek és ifjúsági iratok. Írószerek, levélpapírok, hegedü-kellékek, festészeti és fényképészeti cikkek jutányos áron kaphatók. — Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

Főiskolai könyvkereskedés és könyv-
kötészeti kezelés. Sárospatak.

Nagy választék képeslapokban, hetenkint ujdonság!
Háborus iratok. Térképek.

A 'Központ'

vendéglőben

minden, ami jó, kapható. Kőbányai sörök, izletes ételek, különféle villásreggelik, kitűnő zselék jó borok. Ezenkívül elvállal bankettek rendezését, hálóokban ételek és italok szolgáltatását s jó, tiszta kiszolgálásról gondoskodik

Klein Ábrahám,

a „Központ” tulajdonosa.

S HA NINCS STENDIG S.

pontosan járó órája, keresse meg
órás és ékszerész sárospataki üzletét, mely a legmegbízhatóbb bevásárlási forrás. — Zseb és ébresztő órák, arany ezüst és szíj láncok, mindennemű ékszerek a legnagyobb választékban kaphatók. — Villanylámpák a legkülönbözőbb kivitelben, 6 óráig égő elem csak 50 fill. Becserél s javít órákat két évi jótállással.

NYOMTATVÁNYOK

ugymint
heti és havi folyó-
iratok, üzleti nyomtatványok,
levélpapírok, borítékok, névjegyek,
stb. stb. a legmodernebb kivitelben
készülnek a Reform. Főiskolai
nyomdában Sárospatakon.

Hentes

üzletem szerda és péntek kivételével
a hétnek többi napján nyitva. Friss
hentesárúk állandóan kaphatók.

A fogyasztóközönség szives pártfogását kérem és vagyok tisztelettel
Sviatkó János.

1. Sárospatak — Nagycigánd — Perbenyik — Királyhelmeec.														
Km.	1. 3. 5. 7.				Állomások				2. 4. 6. 8.				Km.	
	Mv. I—III. osztály								Mv. I—III. osztály					
	606	1228	418	—	érk.	Sátoraljaújhely felől érkezik	—	757	1225	—	—	—	—	
	757	1225	—	—	^	Szerencs	—	—	1228	—	—	418	—	
69	553	956	553	—		Sárospatak Máv. p. u.	—	ind.	806	155	535	—	0	
68	551	154	351	—		Sárospatak Eötvös utca	—	—	803	159	539	—	1	
61	534	936	333	—		Elágazás Kenézlő felé (1. 2.)	—	—	820	216	556	—	8	
58	527	929	326	—		× Rózsás (m. r. h.)	—	—	827	223	603	—	11	
54	518	920	318	—		× Szophomok (m. r. h.)	—	—	836	32	612	—	16	
50	509	911	309	—		× Györgytarló (m. r. h.)	—	—	845	241	621	—	19	
45	455	858	256	—		Tiszakarád	—	—	857	254	635	—	24	
43	446	851	250	—		× Órszem (m. r. h.)	—	—	902	259	640	—	26	
38	437	839	238	—		× Pusztakarád (m. r. h.)	—	—	914	311	652	—	31	
34	427	828	227	—		× Erzsébetmajor (m. r. h.)	—	—	925	322	702	—	36	
20	420	821	220	644		Nagycigánd	—	—	430	934	333	710	39	
28	—	814	213	639		× Kiscigándi tanya (m. r. h.)	—	—	435	939	338	—	41	
22	—	801	200	626		× Budahomok (m. r. h.)	—	—	448	952	351	—	47	
20	—	754	153	619		Zempléncse	—	—	456	1000	359	—	49	
15	—	742	141	607		× Monyha (m. r. h.)	—	—	507	1011	410	—	54	
13	—	737	136	602		× Órhegy (m. r. h.)	—	—	512	1016	415	—	56	
11	—	732	131	557		Zemplénagárd	—	—	517	1021	421	—	58	
4	—	714	113	539		Perbenyik átrakó	—	—	535	1039	439	—	65	
4	—	711	111	537		Perbenyik máv. p. u.	—	—	536	1040	440	—	65	
	—	611	1105	—		Csap felé	—	—	839	—	536	—	—	
4	—	710	110	530		Sátoraljaújhely felé	—	—	611	1.05	702	—	—	
	—	700	100	520	ind.	Perbenyik máv. p. u.	—	—	537	1041	441	—	65	
	—	—	—	—	—	Királyhelmeec	—	—	547	1051	451	—	69	

2. Sárospatak — Kenézlő.												
Km.	31. 33. 35.			Állomások				30. 32. 34.			Km.	
	Mv. I—III. oszt.							Mv. I—III. oszt.				
	757	—	918	érk.	Sátoraljaújhely felől érkezik	—	—	457	—	451		
	311	—	808	^	Szerencs	—	—	811	606	—		
17	—	418	808		Sárospatak Máv. p. u.	—	—	ind.	620	170	600	0
16	754	244	727		Sárospatak Eötvös utca	—	—	—	623	173	603	1
9	752	242	726		Elágazás Kenézlő felé (1. 1.)	—	—	—	640	130	620	8
7	735	225	709		× Vilmatanya (m. r. h.)	—	—	—	647	137	627	10
7	727	217	702		× Törökér (f. m.)	—	—	—	647	141	631	12
5	722	212	657		Szabolcsvíss	—	—	—	651	146	636	14
4	718	208	653		Kenézlő	—	—	—	656	146	636	14
0	710	200	645	ind.	—	—	—	—	703	153	643	17

3. Perbenyik Máv. p. u. — Királyhelmeec.										
Km.	51. 53.		Állomások				52. 54.		Km.	
	Mv. I-III. o						Mv. I-III o			
	—	—	Csap felől érkezik	—	—	—	—	611	—	
	603	1102	Sátoraljaújhely	—	—	—	—	—	—	
	553	1053	érkezik Perbenyik Máv. p. u.	—	—	—	—	614	1230	4
4	611	1105	indul Királyhelmeec	—	—	—	—	624	1240	

- Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.
- Az éjjeli időt este 6⁰⁰-tól reggel 5⁵⁹-ig az órák számjegyének vastag betűi jelzi.
- Az X el jelölt megállóhelyeken a vonat csak fel- vagy leszálló utas jelentkezése esetén áll meg.
- Aki jegy nélkül oly állomáson száll fel, ahol a jegyek eladása az állomás pénztáránál történik, a jegyen kívül 20 filléres pótvjegyet tartozik váltani.
- Első osztályú jegy helyett két III. osztályú jegy szolgáltat ki.

Az üzletvezetőség.